

Colossal Youth

Yönetmen: Pedro Costa

Senaryo: Pedro Costa

Oyuncular: Ventura (Ventura), Vanda Duarte (Vanda), Beatriz Duarte
2006 / Portekiz, Fransa, İsviçre / Portekizce / 155'

Pedro Costa'nın başka filmlerinde de üzerine eğildiği ghetto teması *Colossal Youth*'un merkezinde duruyor. Filmin daha ilk karesiyle birlikte yoksul, yaşlı ve köhne bir ev bizi karşılıyor. Ana karakterimiz Ventura'nın yaşadığı yer olan bu yapıya ev demek de zor aslında; bir yapıyı ev diye nitelememiz sağlayan pek çok öğeden uzak: duvarları yıkılmak hatta erimek üzere, düzenden yoksun ve atl. Karakterlerimiz eve girip çıkarken yerinden sökülmüş kapıyı kenara çekebiliyorlar. Yönetmen, karakterlerinin yaşadığı zor durumu onları kapısı yerinden çıkmış bir evde yaşatarak anlatıyor. Bir evin kapısı onu sokaktan ayıran en temel unsurdur. Yönetmen bu ana unsuru işlevsiz göstererek küçük bir detayla ghettoya yaşanan yoksulluğun ağırlığını izleyicisine başarıyla aktarıyor. Filmde karşılaştığımız tek yaşam alanı bu ghetto değil elbette. Ventura'nın kızı Vanda modern görünümlü bir apartmanda yaşıyor. Eli yüzü düzgün görünen bu ev bodrum katta. Costa karakterleri ghettoya ne denli uzaklaşmaya çalışırsa çalışsın şartları yine iyileşemiyor. Böylelikle de karakterlerin üzerine sinmiş çaresizlik ve umutsuzluk hissi izleyiciye somut görüntülerle sunulmuş oluyor.

Çok az sayıda dış mekan çekimine sahip olan film, kadrajını kapalı mekanlarda kurarak karakterlerinin kasvetini izleyiciye naklediyor. Nasıl ki Ventura ve onun ilişkide bulunduğu diğer kahramanlarımız yoksulluk içinde eli kolu bağlı duruyorlar; kamera da öyle hareketsiz kaydediyor onları. Yönetmen, kamerasını geniş planlı olarak sabitliyor ki sakinlerinin hayata karşı pasifize olduğu bu evlerde süren yaşamlar müdahalesizce izleyiciye aktarılsın. Kameranın teatral kullanımına uymayan nadir sahneler de yok değil. Bunlardan belki de en önemlisi, Ventura'nın yüzüne 180° yakın çekimde kameraya "mektup" okuduğu sahne. Ancak bu denli formalizmi bir sahne bile filmin genel anlatısına zarar vermiyor. Zira bu sahnede Ventura'nın kameraya bakarak konuşması ile seyirciye izlediğinin bir film olduğundan çok karakterin yaşantısının gerçek hayata ne kadar benzediği geçiyor.

Yönetmenin kurguyla oynamaktan kaçınan yaklaşımı ışık ve mise-en-scène kullanımı ile minimal tavrını bütünlüyor. Yapay ışıktan kaçınılan filmde, doğal ışık ve onun oluşturduğu gölgelemeler kullanılmış. Bu gölgeler en çok karanlık koridorlu ghettoya büyüyor; Vanda'nın evindeyse yemek masasında göze çarpıyor. Eşya bolluğundan kaçınılan ev düzenlemesinde eşyaya dekoratif amaç çok fazla yüklenmemiş. Vanda'nın eviyle aynı yerde olan Ventura'nın yeni evi de açık renk boyalı. Bir farkla; Ventura'nın evi öylesine sade ki eşyası yok.

Yoksulluğun ağırlığının bir evin boşluğuyla verildiği filmde benzeri başka zıtlıklar da göze çarpıyor. Ventura, kızlarının yanına gittiğinde nispi bir ferahlık yaşıyor ve bu durum ışık kullanımı, renk seçimi gibi yöntemlerle yönetmenin sinema diline yansıyor. Ancak bu durum Ventura'nın kızlarının yardımıyla kendisini toparlayacağı anlamına gelmiyor. Kızıyla duvardaki lekeleri benzettikleri hayali nesnelere konuşurken biri diğerinin gördüğünün ayınsını göremiyor; polis figürü hariç. Bu söylem, filmin naif yapısına uygun olarak böylelikle geçilmiş oluyor ve fazlaca irdelenmiyor; adeta izleyiciye hatırlatılıyor ve gerisi ona bırakılıyor. Aynı şekilde ghettoya köhne evin camının tahta ile örülmesi de üzerinde birkaç saniye durulan bir konu olarak ele alınıyor. Yine de bu birkaç saniye, dönemin politik kargaşasının günlük yaşam üzerindeki sarsıcı etkisini anlatmaya yetiyor: İhtilal yüzünden Ventura'nın "mektup"u hep söylencede kalacak ve sahibine ulaşamayacak.

Film aile içi meselelerden, yoksulluk gibi sosyo-ekonomik problemlere ve Portekiz yakın tarihine uzanan geniş sorunsal skalasını sıradan bir adamın hayatına "kaydederek" izleyicisine naklediyor. Bunu yaparken yorumdan kaçınmayı ve olayları filtrelemeden aktarmayı yeğliyor. Bu özellikler de filmi hem yönetmeni tanımak hem de dolaysız anlatının iyi bir örneğini görmek isteyen seyirciler için önemli kılıyor.

Nermin Taşkale